JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PHILIPPE LÉGER
12 päivänä toukokuuta 2005 [1]

1. Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ruotsin kuningaskunta ei ole noudattanut eläinlääkärintarkastuksista yhteisön sisäisessä kaupassa sisämarkkinoiden toteuttamista varten 11 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/662/ETY [2] 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan.

2. Komissio moittii kyseistä jäsenvaltiota siitä, että se pitää voimassa ennakkoilmoitusjärjestelmää, joka koskee maahantuojia, jotka tuovat tiettyjä eläinperäisiä tuotteita toisista jäsenvaltioista.

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — EYVL L 395, s. 13.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Yhteisön oikeus*

3. Direktiivi 89/662 kuuluu toimenpiteisiin, joilla on tarkoitus luoda asteittain sisämarkkinat eläinperäisten tuotteiden alalla. [3]

4. Kyseisessä direktiivissä pyritään poistamaan eläinlääkinnälliset esteet eläinperäisten tuotteiden yhteisön sisäisen kaupan kehittymisen tieltä, jotta varmistettaisiin maatalous-

3 — Tämä direktiivi koskee sen liitteessä A lueteltujen yhdenmukaistamisdirektiivien kattamia eläinperäisiä tuotteita, sekä liitteessä B lueteltuja eläinperäisiä tuotteita (tuotteet, joita yhdenmukaistaminen ei koske). Erityisesti vuonna 2004 annettuun "hygieniapakettiin" sisältyvien uusien säännösten sisällyttämiseksi tähän direktiiviin sen liite A korvattiin ihmisravinnoksi tarkoitettujen tiettyjen eläinperäisten tuotteiden tuotantoa ja markkinoille saattamista koskevista elintarvikehygienia- ja terveyssäännöistä annettujen tiettyjen direktiivien kumoamisesta sekä neuvoston direktiivien 89/662/ETY ja 92/118/ETY ja neuvoston päätöksen 95/408/EY muuttamisesta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/41/EY (EUVL L 157, s. 33) 6 artiklan 2 kohdan tekstillä.

tuotteiden vapaa liikkuvuus, joka on direktiivin 89/662 johdanto-osan toisen perustelukappaleen mukaan "yhteismarkkinoiden keskeinen osa".

5. Tarkemmin sanoen direktiivin 89/662 lopullisena päämääränä on rajoittaa edellä mainittujen tuotteiden eläinlääkärintarkastukset ainoastaan lähetyspaikassa tehtäviksi. [4]

6. Direktiivin johdanto-osan viidennen perustelukappaleen mukaan "sisämarkkinoiden toteuttamiseksi ja siihen asti, kunnes tähän päämäärään päästään, on tarpeen painottaa lähetyspaikalla tehtäviä tarkastuksia ja järjestää määräpaikassa tehtävät tarkastukset; tämä ratkaisu johtaa eläinlääkärintarkastuksista luopumiseen yhteisön sisäisillä rajoilla".

7. Tätä varten direktiivin 89/662 1 artiklassa säädetään, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että "eläinperäisille tuotteille tehtäviä eläinlääkärintarkastuksia ei enää tehtäisi rajoilla, vaan ne tehtäisiin tämän direktiivin mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 6 artiklan [5] soveltamista".

8. Kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan "eläinlääkärintarkastuksella" tarkoitetaan "kaikkia fyysisiä tarkastuksia tai hallinnollisia muodollisuuksia, joita sovelletaan 1 artiklassa tarkoitettuihin tuotteisiin ja joiden tarkoituksena on väestön tai eläinten terveyden välitön tai välillinen suojeleminen".

9. Direktiivissä 89/662 oleva I luku liittyy "alkuperämaassa tapahtuviin tarkastuksiin". Sen 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään erityisesti seuraavaa: "Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kauppaa varten tarkoitettuja tuotteita ovat ainoastaan ne 1 artiklassa tarkoitetut tuotteet, jotka on hankittu, tarkastettu, merkitty ja varustettu vakuustodistuksella yhteisön sääntöjen mukaisesti kyseistä määräpaikkaa varten ja joiden mukana on niissä mainitulle lopulliselle vastaanottajalle osoitettu eläintautitodistus, terveystodistus tai jokin muu yhteisön eläinlääkintämääräysten mukainen asiakirja."

10. Lisäksi direktiivin 89/662 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa: "Lähettäjänä olevien jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että välitysliikkeet noudattavat eläinlääkinnällisiä vaatimuksia kaikissa vaiheissa 1 artiklassa tarkoitettujen tuotteiden tuotannon, varastoinnin, markkinoille saattamisen ja kuljetuksen aikana". Näiden jäsenvaltioiden on erityisesti varmistettava, että "liitteessä A tarkoitettujen direktiivien mukaisesti hankitut tuotteet tarkastetaan eläinlääkinnälliseltä kannalta samalla tavoin riippumatta siitä, onko ne tarkoitettu yhteisön sisäiseen kauppaan vai kansalliseen kauppaan."

4 — Ks. johdanto-osan neljäs perustelukappale.

5 — Direktiivin 89/662 6 artiklassa luetellaan toimenpiteet, jotka jäsenvaltioiden on toteutettava tarkastuksissa, jotka tehdään paikoissa, joihin kolmannesta maasta peräisin olevia tavaroita saadaan tuoda yhteisön alueelle.

11. Kyseisen direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa säädetään lisäksi seuraavaa: "Lähettäjänä olevien jäsenvaltioiden on toteutettava aiheelliset hallinnolliset, oikeudelliset tai rikosoikeudelliset toimenpiteet eläinlääkintälainsäädäntöä rikkonutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä vastaan — —."

12. Direktiivissä 89/662 olevassa II luvussa puolestaan käsitellään "tarkastuksia määräpaikassa". Sen 5 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Määrävaltioina olevien jäsenvaltioiden on toteutettava seuraavat toimenpiteet:

a) Toimivaltainen viranomainen voi tavaroiden määräpaikoissa tarkastaa eläinlääkärin pistotarkastuksilla, joilla ei syrjitä ketään, että 3 artiklassa olevia vaatimuksia noudatetaan; se voi samalla ottaa näytteitä.

Jos kauttakulkumaana tai määräpaikkana olevan jäsenvaltion toimivaltaisella viranomaisella on tietoja, jotka antavat sille aiheen epäillä rikkomusta, tarkastuksia voidaan tehdä myös tavaroiden kuljetuksen aikana sen alueella, mukaan lukien kuljetusvälineeseen liittyvien vaatimusten noudattamisen tarkastaminen."

13. Direktiivin 89/662 5 artiklan 3 kohdassa säädetään vielä seuraavaa: "Välitysliikkeiden, joille toimitetaan tavaraa toisesta jäsenvaltiosta tai jotka jakavat kokonaisuudessaan tällaisen tavaralähetyksen — — on toimivaltaisten viranomaisten niin vaatiessa annettava selvitys tuotteiden saapumisesta toisesta jäsenvaltiosta siinä laajuudessa kuin on tarpeen 1 kohdassa tarkoitettujen tarkastusten suorittamiseksi."

14. On myös syytä tuoda esiin, että kun Ruotsin kuningaskunta liittyi Euroopan unioniin, tiettyjen eläinten ja tiettyjen eläinperäisten tuotteiden kyseiseen jäsenvaltioon tarkoitettujen lähetysten osalta vahvistettiin lisätakeita siltä osin kuin kyse on salmonellasta.[6]

B *Kansallinen oikeus*

15. Livsmedelsverketin (elintarvikevirasto) eläinperäisten elintarvikkeiden eläinlääkä-

6 — Näitä lisätakeita myönnettiin myös Suomen tasavallalle. Ks. asiakirja Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan unioni perustuu (EYVL 1994, C 241, s. 21 ja EYVL 1995, L 1, s. 1) — Liite I: Luettelo, josta määrätään liittymisasiakirjan 29 artiklassa — V. Maatalous — E. Eläinlääkintää ja kotieläinjalostusta koskeva lainsäädäntö (EYVL 1994, C 241, s. 132; ks. erityisesti 3 luku, jonka otsikkona on "Kansanterveys").

rintarkastuksista yhteisön sisäisessä kaupassa 15.12.1998 antaman tiedotteen SLV FS 1998:39 (jäljempänä ruotsalainen tiedote) 8 §:ssä määrätään, että maahantuojan tai tämän edustajan (jäljempänä maahantuoja) on viimeistään 24 tuntia ennen arvioitua maahantuloaikaa ilmoitettava tietyt tuotteet sen paikan toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle, jossa on tavaran ensimmäinen vastaanottaja.

16. Kyseiset tuotteet luetellaan edellä mainitun tiedotteen liitteessä 3. Kaikki ruotsalaisessa tiedotteessa tarkoitetut tuotteet kuuluvat selkeästi direktiivin 89/662 soveltamisalaan.[7]

17. Ruotsalaisen tiedotteen 8 §:ssä tarkoitettu tavaran "ensimmäinen vastaanottaja" määritellään tiedotteen 2 §:ssä henkilöksi, joka "ensimmäisenä Ruotsissa ottaa tuotteet vastaan ja käsittelee niitä paikassa, johon tuodaan elintarvikkeita". Samassa 2 §:ssä määrätään myös seuraavaa: "Ensimmäinen vastaanottaja voi olla jalostuslaitos, tukkutai vähittäismyymälä, pakkaajayritys, osuuskauppa, jäähdytys- tai pakastuslaitos tai mikä tahansa muu paikka, jossa tavaroita varastoidaan. Jos tavaraerä on jaettu kuljetuksen aikana, kunkin erän osan vastaanottajaa pidetään sen ensimmäisenä vastaanottajana."[8]

II Oikeudenkäyntiä edeltävä menettely

18. Saatuaan kantelun kyseisestä ruotsalaisesta säädöksestä ja katsottuaan, että ruotsalaisen tiedotteen 8 §:ssä määrätty ennakkoilmoitusvelvollisuus on direktiivin 89/662 5 artiklan vastainen, komissio lähetti 9.7.1999 Ruotsin kuningaskunnalle virallisen huomautuksen.

19. Ruotsin kuningaskunta vastasi siihen 8.9.1999 päivätyllä kirjeellä, jossa se erityisesti ilmoitti, että ennakkoilmoitusvelvollisuuden ainoana tarkoituksena on helpottaa tavaraerien pistotarkastuksia, joita määräjäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on tehtävä direktiivin 89/662 säännösten mukaisesti.

7 — Joko suoraan tai jauhetun lihan ja raakalihavalmisteiden osalta jauhetun lihan ja raakalihavalmisteiden tuotantoon ja markkinoille saattamiseen sovellettavista vaatimuksista 14 päivänä joulukuuta 1994 annetun neuvoston direktiivin 94/65/EY (EYVL L 368, s. 10) 10 artiklassa tehdyn viittauksen kautta. Kyseinen direktiivi on kumottu direktiivillä 2004/41.

8 — Ks. vastine, s. 3.

20. Komissio ei katsonut Ruotsin hallituksen huomautusten antavan aihetta muuttaa sen näkemystä. Se päättikin lähettää Ruotsin kuningaskunnalle 21.12.2001 perustellun lausunnon ja pyytää sitä toteuttamaan direktiivin 89/662 5 artiklan noudattamisen edellyttämät toimenpiteet kahden kuukauden määräajassa.

21. Ruotsin hallitus vastasi perusteltuun lausuntoon 26.2.2002 päivätyllä kirjeellä. Se muistutti kirjeessä erityisesti, että direktiivin 89/662 3 ja 4 artiklassa velvoitetaan lähettäjänä olevat jäsenvaltiot valvomaan, että kauppaa varten tarkoitettuja tuotteita ovat ainoastaan ne, jotka ovat yhteisön sääntöjen mukaisia, ja se tarkensi, että niihin yhteisiin sääntöihin, joita kyseisen jäsenvaltion on noudatettava, kuuluvat Ruotsin kuningaskunnalle Euroopan unioniin liittymisen yhteydessä myönnetyt takeet salmonellan osalta.

22. Ruotsin kuningaskunta toi tässä yhteydessä esiin, että kiistanalaisen ruotsalaisen päätöksen 8 §:n tarkoituksena on antaa toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisuus tarkastaa tavaraeriä ottamalla niistä näytteitä tai tarkastaa sellaisista laitoksista peräisin olevia tavaraeriä, jotka eivät yleensä noudata salmonellatakeita. Tällaisten tarkastusten suorittamiseksi valvontaviranomaisen pitäisi tietää ennalta, että maahantuoja aikoo tuoda Ruotsiin kyseisessä päätöksessä tarkoitettuja tuotteita.

23. Komissio ei vakuuttunut tästä vastauksesta vaan nosti EY:n 226 artiklan nojalla tämän kanteen kannekirjelmällä, joka saapui yhteisöjen tuomioistuimeen 12.3.2003.

III Kanne

24. Komissio vaati alun perin kannekirjelmässään yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ruotsin kuningaskunta "ei ole noudattanut eläinlääkärintarkastuksista yhteisön sisäisessä kaupassa sisämarkkinoiden toteuttamista varten 11 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/662/ETY 5 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa ennakkoilmoitus- ja *terveystarkastusjärjestelmän*, jota sovelletaan maahantuojiin, jotka tuovat tiettyjä eläinperäisiä elintarvikkeita toisista jäsenvaltioista".[9]

25. Komissio ilmoitti kuitenkin vastauskirjelmässään haluavansa muuttaa vaatimuk-

9 — Kursivointi tässä.

siaan käsiteltävänä olevassa asiassa ja luopua väitteestään, joka liittyy kyseisten tuotteiden maahantuojiin sovellettaviin terveystarkastuksiin. [10]

26. Komissio näin ollen moittii käsiteltävänä olevassa kanteessa Ruotsin kuningaskuntaa yksinomaan siitä, että se on pitänyt voimassa "pakollisen ennakkoilmoitusjärjestelmän, jota sovelletaan maahantuojiin, jotka tuovat tiettyjä eläinperäisiä elintarvikkeita toisista jäsenvaltioista", [11] koska tämä on ristiriidassa direktiivin 89/662 5 artiklan kanssa.

27. Todettakoon lisäksi, että yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 23.7.2003 antamalla määräyksellä Suomen tasavalta hyväksyttiin väliintulijaksi tukemaan vastaajan vaatimuksia.

IV Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

28. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan terveystarkastukset, olivatpa ne järjestelmällisiä tai eivät, joita suoritetaan jäsenvaltion rajalla, kun eläimiä tai eläinperäisiä tuotteita tuodaan toisista jäsenvaltioista, ovat EY 28 artiklassa tarkoitettuja määrällisiä tuontirajoituksia vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä.

29. Yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että "erityisesti tarkastustoimiin kuluvan ajan ja tarkastuksista maahantuojalle mahdollisesti aiheutuvien ylimääräisten kuljetuskustannusten vuoksi kyseiset tarkastukset ovat omiaan vaikeuttamaan tuontia tai lisäämään tuonnin kustannuksia". [12]

30. Määrällisiä tuontirajoituksia vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden kieltoa on kuitenkin tunnetusti rajoitettu yhteisön säännöstössä ja erityisesti EY 30 artiklassa määrätyillä perusteluilla.

31. On kuitenkin todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan "EY 30 artiklaan ei voida enää perustellusti vedota, jos yhteisöjen direktiiveissä on säädetty eläinten ja ihmisten terveyden suojelemisen varmistamiseksi tarvittavien toimenpiteiden yhdenmukaistamisesta ja järjestetty

10 — Ks. 9 kohta.

11 — Ibidem.

12 — Ks. erityisesti asia 35/76, Simmenthal, tuomio 15.12.1976 (Kok. 1976, s. 1871, Kok. Ep. III, s. 243, 14 kohta). Ks. vastaavasti myös asia C-426/92, Deutsches Milch-Kontor, tuomio 22.6.1994 (Kok. 1994, s. I-2757, 20 kohta).

näiden toimenpiteiden noudattamista koskevat yhteisön valvontamenettelyt; *tällöin asianmukainen valvonta ja suojelutoimenpiteet on toteutettava lainsäädännön yhdenmukaistamiseksi annettua direktiiviä noudattaen*". [13]

32. Yhteisöjen tuomioistuin on jo soveltanut tätä periaatetta sellaisen saksalaisen säädöksen kyseenalaistaneessa asiassa, jonka nojalla tuoreen siipikarjanlihan tuonnissa Saksaan noudatettiin menettelyä, johon kuului maahantuojan velvollisuus ilmoittaa tavarasta hyvissä ajoin toimivaltaiselle kansalliselle tuontitullitoimipaikalle. [14]

33. Yhteisöjen tuomioistuin joutui kyseisessä asiassa arvioimaan kansalliseen säädökseen perustuvan valvontajärjestelmän yhdenmukaisuutta sen yhdenmukaistetun valvontajärjestelmän kanssa, joka perustuu terveyttä koskevista ongelmista tuoreen siipikarjanlihan kaupassa 15 päivänä helmikuuta 1971 annettuun neuvoston direktiiviin 71/118/ETY [15] ja fyysisten tarkastusten ja hallinnollisten muodollisuuksien helpottamisesta tavarakuljetuksissa jäsenvaltioiden välillä 1 päivänä joulukuuta 1983 annettuun neuvoston direktiiviin 83/643/ETY. [16]

34. Yhteisöjen tuomioistuin totesi seuraavaa: "sen *yhdenmukaistetun terveystarkastusjärjestelmän valossa*, joka on luotu yhteisön lainsäädännöillä ja joka perustuu — — määräjäsenvaltion tarkastuksen korvaavaan lähettäjänä olevan jäsenvaltion suorittamaan tavaran täydelliseen tarkastukseen, *terveyden suojelun tarpeeseen liittyvillä näkökohdilla ei voida perustellaerityisiä lisävelvoitteita*, joita kuljettajiin kohdistuu rajan ylityksen yhteydessä." [17]

35. Yhteisöjen tuomioistuin totesi näin ollen, että oli todettava, että "velvoittamalla järjestelmällisesti tuoreen siipikarjanlihan kuljettajat ilmoittamaan tavara ennalta eläinlääkäreiden järjestelmällisen väliintulon varmistamiseksi Saksan liittotasavalta on jättänyt noudattamatta ETY:n perustamissopi-

13 — Kursivointi tässä. Ks. asia 5/77, Tedeschi, tuomio 5.10.1977 (Kok. 1977, s. 1555, 35 kohta). Ks. vastaavasti myös asia 148/78, Ratti, tuomio 5.4.1979 (Kok. 1979, s. 1629, 4 kohta) ja asia 251/78, Denkavit Futtermittel, tuomio 8.11.1979 (Kok. 1979, s. 3369, 14 kohta). Yleisesti yhteisöjen tuomioistuimen mukaan EY 30 artiklaan ei enää voida vedota, kun yhteisön direktiiveillä on yhdenmukaistettu toimenpiteet, joita tarvitaan sellaisen erityisen tavoitteen toteuttamiseksi, johon kyseiseen artiklaan vetoamalla pyritään; ks. erityisesti asia C-5/94, Hedley Lomas, tuomio 23.5.1996, (Kok. 1996, s. I-2553, 18 kohta) ja asia C-102/96, komissio v. Saksa, tuomio 12.11.1998 (Kok. 1998, s. I-6871, 21 kohta).

14 — Asia C-186/88, komissio v. Saksa, tuomio 28.11.1989 (Kok. 1989, s. 3997).

15 — EYVL L 55, s. 23. Tämä direktiivi on yksi niistä direktiiveistä, joilla pyritään yhdenmukaistamaan tiettyjen eläinperäisten tuotteiden tuotannossa ja markkinoille saattamisessa sovellettavia terveyttä koskevia vaatimuksia.

16 — EYVL L 359, s. 8.

17 — Tuomion 16 kohta (kursivointi tässä).

muksen 30 artiklan ja direktiivien 71/118 ja 83/643 mukaisia velvoitteitaan". [18]

36. Edellä mainitussa tuomiossa vahvistetaan sellaisen kansallisen säädöksen kohdalla, joka on tältä osin samankaltainen kuin ruotsalainen päätös käsiteltävänä olevassa asiassa, periaate, jonka mukaan eläinperäisten tuotteiden maahantuojille ei voida määrätä "erityisiä lisävelvoitteita", kuten järjestelmällistä velvollisuutta ilmoittaa ennalta tiettyjen eläinperäisten tuotteiden maahantuonnista, sillä tällainen velvollisuus ylittää kyseisten tuotteiden yhteisön sisäisessä kaupassa sovellettavan yhteisön yhdenmukaistetun terveys- ja/tai eläinlääkärintarkastusjärjestelmän rajat.

37. Yhteisöjen tuomioistuimen kyseisessä asiassa tekemä päättely voi mielestäni ohjata pitkälti arviointia ruotsalaisesta ennakkoilmoitusjärjestelmästä, joka koskee tiettyjen eläinperäisten tuotteiden toisista jäsenvaltioista Ruotsiin tapahtuvaa tuontia, siltä osin kuin direktiivissä 89/662 yhdenmukaistetaan entistä enemmän oikeussääntöjä, jotka koskevat yhteisön sisäisessä kaupassa sisämarkkinoiden toteuttamista varten tehtäviä eläinlääkäritarkastuksia.

18 — Vaikka tuomion tuomiolauselmassa mainitaankin tuoreen siipikarjanlihan "kuljettajat", tämän yleisnimityksen on mielestäni ymmärrettävä välttämättä kattavan tuotteiden maahantuojat, ja näin on pelkästään siitä syystä, että komission kyseisessä asiassa moittimassa kansallisessa säädöksessä vaadittiin "maahantuojaa" ilmoittamaan tavara toimivaltaiselle kansalliselle tuontitullitoimipaikalle (ks. kansallisen lainsäädännön esittely asiassa 190/87, Moormann, tuomio 20.9.1988, Kok. 1988, s. 4689, 3 kohta ja em. asiassa komissio v. Saksa, tuomion 2 kohta).

38. Direktiivillä 89/662 on mielestäni yhdenmukaistettu tyhjentävästi eläinlääkärintarkastukset, joita määräjäsenvaltiossa voidaan suorittaa direktiivin soveltamisalaan kuuluville eläinperäisille tuotteille.

39. Tämän huomion tueksi korostan, että kyseisen direktiivin johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa tulee esiin yhteisön lainsäätäjän halu "järjestää määräpaikassa tehtävät tarkastukset". Lisäksi direktiivin "tarkastuksia määräpaikassa" koskevan II luvun säännöksissä määritellään täsmällisesti ja kattavasti määräjäsenvaltioiden velvollisuudet ja rajataan tiukasti niille säännösten täytäntöönpanossa jätetty harkintavalta. Yhteisöjen tuomioistuin on direktiivin 89/662 pääpiirteitä kuvaillessaan todennut, että siinä "on säädetty yksityiskohtaisesti niistä tapauksista, joissa tarkastukset voidaan suorittaa määrämaassa". [19]

40. Ottaessaan käyttöön direktiivin 89/662 soveltamisalaan kuuluvien eläinperäisten tuotteiden maahantuojia koskevan pakollisen ennakkoilmoitusjärjestelmän Ruotsin kuningaskunnan piti siis noudattaa direktiivin mukaista yhteisön yhdenmukaistettua eläinlääkärintarkastusjärjestelmää, jota sovelletaan yhteisön sisäisessä kaupassa.

19 — Em. asia komissio v. Saksa, tuomio 12.11.1998 (5 kohta).

41. Tältä osin on selvää, että kiistanalaisella ruotsalaisella päätöksellä otetaan käyttöön tiettyjen toisista jäsenvaltioista tuotavien eläinperäisten tuotteiden ennakkoilmoitusvelvollisuus, joka on järjestelmällinen ja joka kohdistuu yksinomaan maahantuojiin.

42. Direktiiviin 89/662 perustuva yhdenmukaistettu eläinlääkärintarkastusjärjestelmä sisältää säännöksen, jossa säädetään velvollisuudesta antaa selvitys toisista jäsenvaltioista tulevien eläinperäisten tuotteiden saapumisesta. On siis selvitettävä, ovatko ruotsalaisen pakollisen ennakkoilmoitusjärjestelmän *yksityiskohdat* yhdenmukaisia kyseisessä säännöksessä eli mainitun direktiivin 5 artiklan 3 kohdan c alakohdassa määriteltyjen yksityiskohtien kanssa.

43. Tätä varten on ensin tulkittava direktiiviä 89/662 tarkastelemalla sen sanamuotoa ja tavoitteita.

44. *Direktiivin 89/662 sanamuodon* tarkastelussa keskityn sen 5 artiklan 3 kohdan c alakohdan termeihin, sillä kiistanalaisella ruotsalaisella järjestelmällä yritetään selvästi panna täytäntöön tämä direktiivin erityinen säännös.

45. Muistutan, että kyseisen direktiivin 5 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaan välitysliikkeiden, joille toimitetaan tavaraa toisesta jäsenvaltiosta tai jotka jakavat kokonaisuudessaan tällaisen tavaralähetyksen, "on *toimivaltaisten viranomaisten niin vaatiessa* annettava selvitys tuotteiden saapumisesta toisesta jäsenvaltiosta *siinä laajuudessa kuin on tarpeen 1 kohdassa tarkoitettujen tarkastusten suorittamiseksi*". [20]

46. Aivan ensimmäiseksi totean, että säännöksen termeistä ilmenee nimenomaisesti, että tuotteiden saapumisesta toisesta jäsenvaltiosta on annettava selvitys "toimivaltaisten viranomaisten niin vaatiessa". [21] Tämä lauseen osa saa suoraan ajattelemaan, ettei yhteisön lainsäätäjä ole tarkoittanut tätä velvollisuutta järjestelmälliseksi.

47. Tämän säännöksen sanamuodon perusteella olen jo taipuvainen ajattelemaan, ettei välitysliikkeitä, joille toimitetaan tavaraa toisesta jäsenvaltiosta tai jotka jakavat kokonaisuudessaan tällaisen tavaralähetyksen, voida

20 — Kursivointi tässä.

21 — Toimivaltaisella viranomaisella tarkoitetaan direktiivin 89/662 2 artiklan 4 kohdan mukaan "jäsenvaltion keskusviranomaista, jonka toimialaan kuuluu eläinlääkärintarkastusten tekeminen, tai viranomaista, jolle se on myöntänyt tuon toimivallan".

velvoittaa *kuin satunnaisesti*, eli toimivaltaisen viranomaisen niin vaatiessa, antamaan selvitys tuotteiden saapumisesta toisesta jäsenvaltiosta.

48. Toiseksi totean, että tämä selvitysvelvollisuus, joka voidaan asettaa edellä mainituille välitysliikkeille, on pantava täytäntöön "siinä laajuudessa kuin on tarpeen 1 kohdassa tarkoitettujen tarkastusten suorittamiseksi".

49. Muistutan tässä yhteydessä, että nämä "1 kohdassa tarkoitetut tarkastukset" ovat pääosin toimivaltaisen viranomaisen tavaroiden määräpaikoissa suorittamia eläinlääkinnällisiä pistotarkastuksia, jotka eivät ole syrjiviä.

50. Myös se, että selvitysvelvollisuuteen sovelletaan tarpeellisuuden vaatimusta, tukee mielestäni sitä, ettei yhteisön lainsäätäjä ole aikonut asettaa näille välitysliikkeille velvollisuutta ilmoittaa järjestelmällisesti toisista jäsenvaltioista tuotavien eläinperäisten tuotteiden tuomista.

51. Määräjäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi siis velvoittaa asianomaisten tuotteiden vastaanottajat antamaan tuotteiden saapumisesta selvitys vain, jos se on *tarpeellista* myöhempien eläinlääkinnällisten syrjimättömien pistotarkastusten suorittamiseksi. [22]

52. Arvioinnin tässä vaiheessa vaikuttaa siis siltä, että direktiivin 89/662 5 artiklan 3 kohdan c alakohdan sanamuodon mukaan velvollisuus ilmoittaa toisista jäsenvaltioista tuotavien tuotteiden tuonnista voi olla vain satunnainen.

53. Lisäksi on syytä hylätä yksi Ruotsin kuningaskunnan pääasiallisista perusteluista, jonka mukaan tuonnin ennakkoilmoitusvelvollisuus on välttämätöntä, jotta toimivaltainen viranomainen voisi suorittaa tehokkaita pistotarkastuksia direktiivin 89/662 mukaisesti.

54. Vaikka voisinkin myöntää, että tällainen velvoite on hyödyllinen fyysisten pistotarkastusten suunnittelun ja järjestämisen kannalta, sillä se tarjoaa tietoa määräjäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, en voi hyväk-

22 — On mielenkiintoista panna merkille, että tämä käsite toistuu rehu- ja elintarvikelainsäädännön sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia koskevien sääntöjen mukaisuuden varmistamiseksi suoritetusta virallisesta valvonnasta 29 päivänä huhtikuuta 2004 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 882/2004 (EUVL L 165, s. 1), ja siihen lisätään vielä "ehdottoman tarpeen" vaatimus tavaroiden saapumisen ilmoittamiselle. Asetuksen 3 artiklan 6 kohdassa säädetään seuraavaa: "Määräjäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi syrjimättömin tarkastuksin tarkastaa, että rehut ja elintarvikkeet ovat rehu- ja elintarvikelainsäädännön mukaisia. Jäsenvaltiot voivat siinä määrin kuin virallisen valvonnan järjestämiseksi on ehdottoman tarpeen pyytää toimijoita, joille toimitetaan tavaroita niille toisesta jäsenvaltiosta, ilmoittamaan tällaisten tavaroiden saapumisesta" (kursivointi tässä).

syä ajatusta, jonka mukaan järjestelmällisen ennakkoilmoitusvelvollisuuden käyttöönotto olisi välttämätön direktiivissä 89/662 säädettyjen pistotarkastusten suorittamiseksi.

55. Ruotsin kuningaskunnan päättely ensinnäkin on ristiriidassa yhteisön lainsäätäjän kyseisen direktiivin 5 artiklan 3 kohdan c alakohdassa käyttämien termien kanssa, sillä — kuten olen todennut — ne sulkevat pois tällaisen ilmoitusvelvollisuuden järjestelmällisyyden. Toiseksi pistotarkastusten tehokkuus voidaan mielestäni varmistaa riittävän hyvin siten, että määräjäsenvaltion toimivaltainen viranomainen analysoi riskit asianmukaisesti. [23]

56. On vielä syytä korostaa, että yhteisön lainsäätäjä on säätänyt direktiivin 89/662 5 artiklan 3 kohdan c alakohdassa toimenpiteistä, joilla on pyrittävä varmistamaan eläinlääkärin pistotarkastusten tehokkuus. Tällainen toimenpide on esimerkiksi välitysliikkeiden, joille toimitetaan tavaraa toisesta jäsenvaltiosta tai jotka jakavat kokonaisuudessaan tällaisen tavaralähetyksen, velvollisuus pitää rekisteriä näistä lähetyksistä. Niille on myös asetettu velvollisuus säilyttää "toimivaltaisen viranomaisen määräämän vähintään kuuden kuukauden ajan 3 artiklassa tarkoitetut terveystodistukset tai asiakirjat, esitettäväksi toimivaltaiselle viranomaiselle tämän pyynnöstä". [24]

57. Ruotsin hallitus on tulkinnut direktiivin 89/662 5 artiklan 3 kohdan c alakohtaa hyvin erilaisella tavalla, sillä se katsoo, ettei yhteisön lainsäätäjä ole ottanut kantaa ilmoitusten ajankohtaan tai tiheyteen, vaan se on jättänyt niiden määrittelyn jäsenvaltioille.

58. En ole aivan samaa mieltä tästä direktiivin 89/662 5 artiklan 3 kohdan c alakohdan tulkinnasta. Ilmoitusten ajankohdasta ja tiheydestä ei tosin ole säädetty täsmällisesti tässä säännöksessä. Mielestäni on kuitenkin selvää, että — kuten olen osoittanut — kyseisen artiklan sanamuoto sulkee pois järjestelmällisen ilmoitusvelvollisuuden, mikä rajaa tiukasti jäsenvaltioiden harkintavallan ilmoitusten tiheyden osalta.

59. Ajankohdasta, jolloin ilmoitus on tehtävä, minun on sitä vastoin myönnettävä, ettei direktiivin 89/662 5 artiklan 3 kohdan c alakohdan sanamuoto juurikaan ole yksiselitteinen. Säännöksestä ei todellakaan voi-

23 — Tämä ajatus sisältyy asetuksen N:o 882/2004 3 artiklan 1 kohtaan, jossa erityisesti säädetään, että rehujen virallisia valvontatoimia on toteutettava "riskien mukaan". Riskien arvioinnin perusteina voidaan käyttää esimerkiksi tiettyihin eläimiin tai elintarvikealan toimijoihin liittyviä aiempia kokemuksia.

24 — Ks. direktiivin 89/662 5 artiklan 3 kohdan b ja d alakohta.

daan suoraan päätellä, onko toisista jäsenvaltioista tuotavien tuotteiden saapumisesta ilmoitettava *ennen* kyseisten tuotteiden saapumista määräjäsenvaltioon *vai sen jälkeen.*

60. Tässä yhteydessä on syytä tuoda vertailun vuoksi esiin, että eläinlääkärin- ja kotieläinjalostustarkastuksista yhteisön sisäisessä tiettyjen elävien eläinten ja tuotteiden kaupassa 26 päivänä kesäkuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/425/ETY [25] 5 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään velvollisuus ilmoittaa *"etukäteen* eläinten ja tuotteiden saapumisesta toisesta jäsenvaltiosta ja erityisesti lähetyksen laadusta ja ennakolta sovitusta saapumisajankohdasta". [26]

61. Koska direktiivin 89/662 5 artiklan 3 kohdan c alakohdan sanamuoto on toisista jäsenvaltioista tuotavien tuotteiden saapumisesta ilmoittamisen ajankohdan osalta epätarkka, tätä artiklaa on mielestäni tulkittava siten, ettei se estä asettamasta velvoitetta ilmoittaa tuonnista *ennen tuotteiden saapumista* mutta se sitä vastoin sulkee pois tällaisen velvoitteen määräämisen *järjestelmällisesti* maahantuojille, jotka tuovat tiettyjä eläinperäisiä tuotteita toisista jäsenvaltioista.

62. *Direktiivin 89/662 tavoitteista* taas voidaan todeta, että sen lisäksi, että ne mielestäni tukevat edellä esittämääni tulkintaa, joka perustuu kyseisen direktiivin 5 artiklan 3 kohdan c alakohdan sanamuotoon, ne osoittavat mielestäni, että mainittua säännöstä on tulkittava siten, että se sulkee pois tällaisen ilmoitusvelvollisuuden asettamisen yksinomaan maahantuojille.

63. Muistutan tässä yhteydessä, että maataloustuotteiden vapaan liikkuvuuden — joka on direktiivin 89/662 johdanto-osan toisen perustelukappaleen mukaan "yhteismarkkinoiden keskeinen osa"— turvaamiseksi kyseisellä direktiivillä pyritään poistamaan eläinlääkinnälliset esteet eläinperäisten tuotteiden yhteisön sisäisen kaupan kehittymisen tieltä.

64. Tarkemmin ottaen direktiivin 89/662 lopullisena päämääränä on rajoittaa kyseisten tuotteiden eläinlääkärintarkastukset ainoastaan lähetyspaikassa tehtäviksi. [27]

65. Direktiivin johdanto-osan viidennen perustelukappaleen mukaan "sisämarkkinoiden toteuttamiseksi ja siihen asti, kunnes

25 — EYVL L 224, s. 29.

26 — Kursivointi tässä.

27 — Ks. johdanto-osan neljäs perustelukappale.

tähän päämäärään päästään, on tarpeen painottaa lähetyspaikalla tehtäviä tarkastuksia ja järjestää määräpaikassa tehtävät tarkastukset; tämä ratkaisu johtaa eläinlääkärintarkastuksista luopumiseen yhteisön sisäisillä rajoilla".

66. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi direktiivin 89/662 1 artiklassa velvoitetaan jäsenvaltiot varmistamaan, että "eläinperäisille tuotteille tehtäviä eläinlääkärintarkastuksia ei enää tehtäisi rajoilla, vaan ne tehtäisiin tämän direktiivin mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 6 artiklan soveltamista".

67. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen katson, että se, että Ruotsin viranomaisten käyttöön ottamassa järjestelmässä maahantuojille on asetettu tiettyjä toisista jäsenvaltioista tuotavia eläinperäisiä tuotteita koskeva järjestelmällinen ennakkoilmoitusvelvollisuus, on ristiriidassa sekä *rajoilla tehtävien tarkastusten poistamista koskevan tavoitteen* että *määräjäsenvaltiossa tehtävien tarkastusten vähentämistä koskevan tavoitteen* kanssa.

68. Katson komission tavoin, että ruotsalaiseen päätökseen sisältyvä järjestelmällinen ennakkoilmoitusvelvollisuus on eräänlainen rajalla tehtävä tarkastus, koska se on asetettu maahantuojalle.[28] Tämä velvollisuus myötävaikuttaa sellaisen esteen säilymisen, joka koskee toisista jäsenvaltioista tuotavien eläinperäisten tuotteiden tuloa Ruotsin maaperälle, ja siten se myötävaikuttaa sisäisen rajan säilymiseen.

69. Direktiivin 89/662 5 artiklan 3 kohdassa käytetty käsite "välitysliikkeet, joille toimitetaan tavaraa toisesta jäsenvaltiosta tai jotka jakavat kokonaisuudessaan tällaisen tavaralähetyksen" voitaisiin toki tulkita kirjaimellisesti siten, että se kattaa maahantuojat, jotka tuovat eläinperäisiä tuotteita toisista jäsenvaltioista.

70. Tällainen tulkinta ei kuitenkaan mielestäni vastaa yhteisön lainsäätäjän halua poistaa tarkastukset yhteisön sisäisiltä rajoilta.

71. Panen lisäksi merkille, että tämän sisämarkkinoiden toteutumisen kannalta välttämättömän tavoitteen saavuttamiseksi yhteisön lainsäätäjä on määritellyt "eläinlääkärintarkastukset" hyvin laajasti. Tällä käsitteellä tarkoitetaan direktiivin

28 — Komission mukaan "sana 'rajat' on ymmärrettävä sen juridisessa merkityksessä ennemmin kuin sen fyysisessä merkityksessä" (ks. kannekirjelmä, 20 ja 21 kohta).

89/662 2 artiklan 1 kohdan mukaan "kaikkia fyysisiä tarkastuksia tai *hallinnollisia muodollisuuksia*, joita sovelletaan 1 artiklassa tarkoitettuihin tuotteisiin *ja joiden tarkoituksena on väestön* tai eläinten *terveyden välitön tai välillinen suojeleminen*".[29]

72. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen on mielestäni aiheellista katsoa, että direktiivillä 89/662 kielletään tällaisen hallinnollisen muodollisuuden järjestelmällinen asettaminen maahantuojalle, sillä tällainen toimenpide myötävaikuttaa sisäisten rajojen säilymiseen, mikä on täysin vastoin yhteisön lainsäätäjän direktiivillä 89/662 tavoittelemaa päämäärää eli eläinlääkärintarkastusten poistamista sisäisiltä rajoilta.

73. Lisäksi katson komission tavoin, että tällainen toimenpide on vastoin niiden tarkastusten, joita määräjäsenvaltiossa voidaan tehdä, vähentämisen tavoitetta. Tässä yhteydessä on korostettava, että — kuten direktiivin 89/662 puitteissa on aiemmin todettu — tapauksista, joissa tarkastukset voidaan suorittaa määräjäsenvaltiossa, on säädetty tyhjentävästi tai toisin sanoen "yksityiskohtaisesti".[30] Näin ollen se, että jokin määräjäsenvaltio ottaa käyttöön hallinnollisen muodollisuuden, jonka täytäntöönpanon yksityiskohdat ylittävät direktiivissä 89/662 asetetut rajat, merkitsee kyseisen direktiivin rikkomista.

74. Edellä mainitut seikat huomioon ottaen katson siis, että direktiiviä 89/662 ja erityisesti sen 5 artiklan 3 kohdan c alakohtaa on tulkittava siten, että se kieltää määräjäsenvaltiota ottamasta käyttöön tuonnin järjestelmällistä ennakkoilmoitusvelvollisuutta ja asettamasta sitä tiettyjen toisista jäsenvaltioista tuotavien eläinperäisten tuotteiden maahantuojille.

75. Ruotsalaisella päätöksellä luotua järjestelmää on näin ollen mielestäni pidettävä direktiivin 89/662 vastaisena, koska siihen sisältyy tällainen maahantuojilla oleva järjestelmällinen velvollisuus.

76. Ennen ratkaisuehdotuksen antamista esitän vielä muutaman huomion perusteluista, joita Ruotsin kuningaskunta on esittänyt oikeudenkäyntiä edeltäneessä menettelyssä ja jotka tukevat sitä, että tuonnin kansallinen ennakkoilmoitusjärjestelmä on tarpeellinen sen varmistamiseksi, että muut jäsenvaltiot noudattavat salmonellan vastaisia yhteisön normeja.

29 — Kursivointi tässä.

30 — Em. asia komissio v. Saksa, tuomio 12.11.1998.

77. Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa, että kun Ruotsin kuningaskunta liittyi Euroopan unioniin, tiettyjen eläinten ja tiettyjen eläinperäisten tuotteiden kyseiseen jäsenvaltioon tarkoitettujen lähetysten osalta vahvistettiin lisätakeita siltä osin kuin kyse on salmonellasta. [31]

78. Esimerkiksi tuoreen siipikarjanlihan alalla nämä takeet pantiin täytäntöön salmonellan torjumiseksi Suomeen ja Ruotsiin vietävän tuoreen siipikarjanlihan näytteiden avulla tapahtuvaa mikrobiologista testausta koskevista säännöistä 22 päivänä kesäkuuta 1995 tehdyllä neuvoston päätöksellä 95/411/EY. [32] Päätöksen 2 artiklassa määrätään seuraavaa: "Suomeen ja Ruotsiin vietävälle tuoreelle siipikarjanlihalle on salmonellan osalta tehtävä näytteiden avulla mikrobiologisia kokeita, jotka on suoritettava liitteen mukaisesti lihan tuottaneessa laitoksessa." Tätä sääntöä ei sovelleta, jos laitos kuuluu sellaisen salmonellakokeita koskevan toimintaohjelman piiriin, joka on hyväksytty Suomen tasavallassa ja Ruotsin kuningaskunnassa toteutettavaa ohjelmaa vastaavaksi. [33]

79. Asiakirja-aineiston perusteella vaikuttaa siltä, että ruotsalainen tiettyjen eläinperäisten tuotteiden tuonnin järjestelmällistä ennakkoilmoitusta koskeva järjestelmä, joka perustuu ruotsalaiseen päätökseen, otettiin käyttöön siksi, että Ruotsin kuningaskunta epäili salmonellatakeiden noudattamista tietyissä lähettävissä jäsenvaltioissa.

80. Tässä yhteydessä haluan muistuttaa, että — kuten direktiivin 89/662 johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa todetaan — tavoitteeksi asetettu eläinlääkärintarkastuksista luopuminen yhteisön sisäisillä rajoilla "edellyttää suurempaa luottamusta lähettävässä valtiossa tehtyihin eläinlääkärintarkastuksiin".

81. Toisesta jäsenvaltiosta tuotavaa eläinperäistä tuotetta on pidettävä yhteisön tasolla voimassa olevien normien mukaisena, kun sen liitteenä on eläintautitodistus, terveystodistus tai jokin muu yhteisön eläinlääkintämääräysten mukainen asiakirja.

31 — Ks. edellä alaviite 6.

32 — EYVL L 243, s. 29. Samankaltaisia takeita on vahvistettu salmonellan torjumiseksi Suomeen ja Ruotsiin vietävän tuoreen naudan- ja sianlihan näytteiden avulla tapahtuvaa mikrobiologista testausta koskevista säännöistä 22 päivänä kesäkuuta 1995 tehdyssä neuvoston päätöksessä 95/409/EY (EYVL L 243, s. 21).

33 — Ks. päätöksen 95/411 3 artikla. Tuoreen naudan- ja sianlihan alalla sovelletaan samoja sääntöjä päätöksen 95/409 2 ja 3 artiklan nojalla.

82. Direktiivin 89/662 7, 8 ja 9 artiklassa vahvistetaan menettely, jota määräjäsenvaltio noudattaa, jos lähetyksen määräpaikassa tehdyn tarkastuksen tai kuljetuksen aikana todetaan, että tällainen tuote saattaa vaarantaa väestön terveyden. Yhteisöjen tuomioistuin onkin esimerkiksi todennut seuraavaa: "Koska Saksan liittotasavalta totesi sallituissa tarkastuksissa käytettyään omia menetelmiään, että maahantuodussa lihassa oli sellainen voimakas sukupuolihaju, jonka vuoksi liha oli ihmisravinnoksi kelpaamatonta, mikä vastasi direktiivin 89/662/ETY 7 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettua tosiseikastoa, tämän jäsenvaltion olisi näin ollen pitänyt aloittaa tämän direktiivin 8 artiklassa tarkoitettu menettely ja ottaa viipymättä yhteyttä lähettäjänä olevan jäsenvaltion, esillä olevassa asiassa Tanskan kuningaskunnan, toimivaltaisiin viranomaisiin." Saksan viranomaiset eivät siis voineet yksipuolisesti ilmoittaa, että tällaisen hajun havaitsemiseen käytettävä "professori Clausin modifioitu immunoentsyymikoe" oli pakollinen menetelmä kaikissa tapauksissa, ja kieltäytyä tunnustamasta tanskalaisen scatol-menetelmän mukaisesti tarkastettua maahantuotua sianlihaa terveysvaatimusten mukaiseksi ottamatta käyttöön direktiivin 89/662/ 8 artiklassa perustettua erityismenettelyä. [34]

83. Direktiivin 89/662/ 9 artiklassa perustetaan lisäksi "yhteisön suojajärjestelmä, jolla on tarkoitus korvata jäsenvaltioiden vakavan vaaran yhteydessä toteuttamat, mahdollisesti erilaiset väliaikaiset suojatoimenpiteet". [35]

84. Edellä esitettyjen seikkojen pohjalta voin todeta, että jos määräjäsenvaltio epäilee yhteisön salmonellan vastaisten normien noudattamista lähettävässä jäsenvaltiossa, sen on käytettävä direktiivissä 89/662 säädettyjä suojamenettelyjä ja -toimenpiteitä. Se ei voi ottaa yksipuolisesti käyttöön kansallisia lisätoimenpiteitä, jotka ylittävät kyseisen direktiivin säännökset, joissa määritellään yhdenmukaistettu eläinlääkärintarkastusten järjestelmä, jota sovelletaan tiettyjen eläinperäisten tuotteiden yhteisön sisäisessä kaupassa.

85. Tämä arviointi on yhdenmukainen sen yhteisön oikeusjärjestyksen perusperiaatteen kanssa, jonka mukaan jäsenvaltioiden on turvauduttava EY:n perustamissopimuksessa määrättyihin menettelyihin ja oikeussuojakeinoihin silloin, kun ne katsovat, ettei toinen jäsenvaltio noudata yhteisön oikeuden mukaisia velvoitteitaan. [36]

34 — Em. asia komissio v. Saksa, tuomio 12.11.1998 (37 ja 41 kohta).

35 — Asia C-477/98, Eurostock Meat Marketing, tuomio 5.12.2000 (Kok. 2000, s. I-10695, 59 kohta).

36 — Ks. erityisesti yhdistetyt asiat 90/63 ja 91/63, komissio v. Luxemburg ja Belgia, tuomio 13.11.1964 (Kok. 1964, s. 1217) ja asia 232/78, komissio v. Ranska, tuomio 25.9.1979 (Kok. 1979, s. 2729, Kok. Ep. IV, s. 539, 9 kohta).

V Ratkaisuehdotus

86. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

1) toteaa, että Ruotsin kuningaskunta ei ole noudattanut eläinlääkärintarkastuksista yhteisön sisäisessä kaupassa sisämarkkinoiden toteuttamista varten 11 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston direktiivin 89/662/ETY ja erityisesti sen 5 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa tiettyjen muista jäsenvaltioista tuotavien eläinperäisten tuotteiden maahantuojia koskevan velvollisuuden, jonka mukaan näiden on järjestelmällisesti ilmoitettava ennakolta kyseisten tuotteiden tuonnista

2) velvoittaa Ruotsin kuningaskunnan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.